00234900

D99/3/26

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 27 / 10 / 2008
ម៉ោង (Time/Heure): 14:10
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

សំណុំរឿងលេខ:	០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស(អ.ប.ជ.០២)
បញ្ជូនទៅ:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ជូន	ថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨
ភាគីបញ្ជូន:	មេធាវីការពារអ្នកស្រី អៀង ធិរិទ្ធ លោក នួន ជា និង លោក ខៀវ សំផន
ភាសាដើម:	ខ្មែរ និង អង់គ្លេស (បកប្រែជាភាសាបារាំង)
ប្រភេទឯកសារ:	សាធារណៈ

សំណើរួមរបស់មេធាវីការពារ ស្នើសុំការចូលអន្តរាគមន៍នៅក្នុងការអនុវត្តទ្រឹស្តី JCE នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ " ឌុច "

<u>បញ្ជូនដោយ៖</u>

សហមេធាវីការពារក្តីអ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ
លោកមេធាវី ផាត់ ពៅស៊ាង
កញ្ញា Diana ELLIS QC

សហមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា
លោក សុន អរុណ
លោក Michiel PESTMAN
លោក Victor KOPPE

សហមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន
លោក ស សូវ៉ាន
លោក Jacques VERGÈS

<u>អ្នកទទួលឯកសារ:</u>

ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ប្រាក់ គឹមសាន
លោក ហួត វុទ្ធី
លោក Rowan DOWNING
លោក ន៍យ ថុល
លោកស្រី Katinka LAHUIS
លោក ប៉ែន ពេជ្រសាលី

សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Robert PETIT

មេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖
លោកមេធាវី ហុង គឹមសួន
លោកមេធាវី ឡោ ជុនធី
លោកមេធាវី នី ចាន់ឌី
លោកមេធាវី គង់ ពិសី
Silke Studzinsky
លោកមេធាវី យ៉ុង ផានីត
Martine JACQUIN

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 27 / 10 / 2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: UCH ARUN

I. សេចក្តីផ្តើម

1. នៅថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា (ហៅថា "ក.ស.ព") បានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ។ នៅថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ក.ស.ព បានដាក់សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា (ហៅថា "បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព") ស្នើសុំឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ *ក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត* កែប្រែដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទម្រង់នៃការចូលរួមជាសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (ហៅថា "JCE") នៅក្នុងរឿងក្តីប្រឆាំង កាំង ហ្គេកអ៊ាវ (ហៅ "ឌុច") ។

2. នៅថ្ងៃទី១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ មេធាវីការពាររបស់ អៀង សារី បានដាក់ "សំណើជាបន្ទាន់ដើម្បីស្នើសុំដាក់អំណះអំណាងស្តីពីការអនុវត្តនូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ លើករណីកាំង ហ្គេកអ៊ាវ (ហៅ"ឌុច") ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះនៅក្នុង "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដាក់អំណះអំណាងស្តីពីការអនុវត្តនូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើករណី កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច" (ហៅថា "សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ប.ជ លើករណី អៀង សារី") ។

3. ជនត្រូវចោទដែលដាក់សារណានេះ រួមមាន អ្នកស្រី **អៀង ធីរិទ្ធ** លោក **នួន ជា** និង លោក **ខៀវ សំផន** (ហៅថា "**ជនត្រូវចោទ**") ត្រូវបានចោទប្រកាន់ ក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត ថាជាភាគីនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ[1] ។

4. មេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទស្នើសុំឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ បើកសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព នៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីជាបន្ទាន់ ។

5. មូលហេតុដែលមេធាវីការពារក្តីស្វែងរកឲ្យមានសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ គឺថាខ្លួនមានផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងបញ្ហាដែលត្រូវសំអាង ហើយស្នើសុំឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងការអនុវត្តនៃ JCE នឹងប៉ះពាល់

---

[1] ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យទៅស៊ើបសួរ កថាខណ្ឌ ២, ៥ ដល់ ១៦ និង កថាខណ្ឌ ១១៦ ។

ដោយផ្ទាល់ទៅលើដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីសូមដាក់ "សំណើសុំចូលអន្តរាគមន៍នៅក្នុងការអនុវត្តទ្រឹស្តី JCE នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព ប្រឆាំងនឹងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើករណី ឌុច" (ហៅថា"សំណើមេធាវីការពារក្តី")។

II. មូលដ្ឋានដែលអាចអនុវត្តបាន

6. នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនលើករណី អៀង សារី អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសន្និដ្ឋានថា "វិធានផ្ទៃក្នុងមិនបានចែងអំពីសិទ្ធិរបស់តតីយជនក្នុងការចូលអន្តរាគមន៍ទេ"[2] ។ ប៉ុន្តែ អង្គបុរេជំនុំជម្រះរំលឹកថា នៅក្នុងករណីប្រឆាំងនឹងលោក អៀង សារី ជនត្រូវចោទដទៃទៀតត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចែករំលែកទស្សនៈរបស់ពួកគេជាមួយអង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅក្នុងសំណុំរឿងដាច់ដោយឡែក ពីព្រោះ "ការអញ្ជើញត្រូវបានធ្វើឡើង នៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលថាការសម្រេចលើពាក្យសុំអាចនាំដល់ការចេញសេចក្តីបង្គាប់ជាទូទៅលើសិទ្ធិនីតិវិធីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង ក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ"[3] ។

7. សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទដទៃទៀត ដើម្បីចូលអន្តរាគមន៍នៅក្នុងសំណុំរឿងប្រឆាំងជនត្រូវចោទម្នាក់គឺត្រូវបានដាក់កម្រិតចំពោះតែករណីដែលសម្រេចអាចអនុវត្តក្រៅពីសំណុំរឿងរបស់ជនត្រូវចោទតែម្នាក់ឯង ។ មូលហេតុនេះត្រូវតែអនុវត្តស្មើៗគ្នាចំពោះសិទ្ធិជាសារវ័ន្តរបស់ជនត្រូវចោទដែលនឹងត្រូវប៉ះពាល់ដោយសេចក្តីសម្រេចបែបនេះ ។

8. ប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចថា ជនត្រូវចោទពុំមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ នោះមេធាវីការពារស្នើសុំដោយគោរពថា សំណើនេះត្រូវតែបានអនុញ្ញាតដោយមូលហេតុសេដ្ឋកិច្ចរបស់តុលាការ និងដើម្បីទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការទទួលបានការកាត់សេចក្តីដោយត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ (ចំនុចនេះនឹងដោះស្រាយនៅផ្នែក ៣.៣ ខាងក្រោម) ។

III. អំណះអំណាង

៣.១ បញ្ហា

[2] សាលដីការបស់ អ.ប.ជ លើករណី អៀង សារី កថាខណ្ឌ ៩ ។

[3] សាលដីការបស់ អ.ប.ជ លើករណី អៀង សារី កថាខណ្ឌ ១១ ។

9. មាត្រា ២៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា បានកំណត់ទម្រង់នៃការចូលរួមការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក ។ ច្បាប់នេះមិនបានយោងទៅលើ JCE នោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ មានបញ្ហាមួយកើតឡើងថា តើតុលាការអាចសន្និដ្ឋានថា JCE មានលទ្ធភាពតំណាងឲ្យទម្រង់នៃការចូលរួមដែល អ.វ.ត.ក មានយុត្តាធិការដែរ ឬយ៉ាងណានោះ ។

10. សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ខណៈដែលក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមិនបានទទួលស្គាល់ជាប្រវត្តិសាស្ត្រនូវ JCE ថាជាទម្រង់នៃការចូលរួម ថាតើជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ អាចត្រូវរកឃើញថាត្រូវទទួលខុសត្រូវបានដែរឬទេ ដោយគ្រាន់តែជាភាគីនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ។ សំនួរនេះនឹងកាន់តែស្មុគស្មាញខ្លាំងថែមទៀតនៅពេលមានសំនួរថាតើទស្សនាទាននៃ JCE មានទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ ក្រោមច្បាប់ទំនៀមទំលាប់អន្តរជាតិ នៅក្នុងអំឡុងពេលពាក់ព័ន្ធពីឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ ដែរ ឬ យ៉ាងណានោះ ។

៣.២ ការជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ជាមួយជនត្រូវចោទ

11. អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានស្វែងរកជំនួយពីអ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តីចំនួនបី នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនថា តើ JCE អាចអនុវត្តបានចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងអំឡុងពេលចន្លោះពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ ដែរឬយ៉ាងណានោះ។

12. សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចទៅលើបញ្ហានេះ គឺមានសារៈសំខាន់ដោយផ្ទាល់ចំពោះជនត្រូវចោទនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២ នៅពេលដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចទៅលើបញ្ហាដែលមានភាពមិនច្បាស់លាស់ស្តីពីការអនុវត្ត JCE ក្នុងអំឡុងពេលចន្លោះពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ ព្រោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនអាចកែប្រែការសម្រេចបែបនោះបានទេនៅថ្ងៃខាងមុខ។ អាចឲ្យជំទាស់តវ៉ាបានដែរ ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ក.ស.ច.ស") នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២ អាចកែប្រែសេចក្តីសម្រេចបែបនោះបាន ប៉ុន្តែ ដោយសារអង្គបុរេជំនុំជម្រះមានយុត្តាធិការខ្ពស់ជាង ក.ស.ច.ស និង បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ខ្លួននឹងធ្វើការសម្រេចលើបញ្ហានេះទៅក្នុងករណីរបស់ អៀង សារី បន្ទាប់ពីអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចសេចក្តីទៅលើបញ្ហានេះ។ គេរំពឹងថា ក.ស.ច.ស នឹងមិនងាកចេញឆ្ងាយពីទស្សនៈរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះឡើយ។ ជាការពិត ប្រសិនបើមិនមានការយល់ព្រមជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុង

សំណុំរឿងលេខ ០០១ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទេ នោះវាមិនអាចជៀសផុតបានទេថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចកែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនតាមរយៈបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។

13. លើសពីនេះទៅទៀត បញ្ហានេះក៏អាចលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់ផងដែរនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលអាចសម្រេចទៅលើចំនុចនេះជាថ្មីម្តងទៀត[4]។ ដើម្បីផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់តុលាការ ភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា និងប្រសិទ្ធភាព អាចនឹងមានការមិនពេញចិត្តក្នុងការកែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ សំខាន់ណាស់ដែរ គេអាចស្មានទុកជាមុនថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងដោះស្រាយបញ្ហានេះនៅក្នុងរឿងក្តីប្រឆាំងនឹង ឌុច ដែលរំពឹងថាស្ថានភាពដូចគ្នានេះត្រូវបានលើកឡើង ដែលក្នុងនោះ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទផ្សេងទៀតមិនមែនជាភាគីចំពោះរឿងក្តីនោះ ពួកគេនឹងត្រូវបានដកចេញពីការពិភាក្សាដ៏សំខាន់នេះដែលពាក់ព័ន្ធយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន។

14. តាមការយល់ឃើញចំពោះរឿងក្តីនោះ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីរបស់ ឌុច មិនស្វែងរកការដាក់អំណះអំណាងលើបញ្ហានេះទេ នោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងត្រូវបានដកហូតឱកាសដើម្បីដាក់ទម្ងន់ទៅលើទឡ្ហីករណ៍ទាំងឡាយ ដោយការពិចារណាទៅលើគោលជំហរដែលលើកឡើងដោយអ្នកដែលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតដោយសេចក្តីសម្រេចភ្លាមៗរបស់ពួកគេ។

15. ភាពយុត្តិធម៌នៃដំណើរការនីតិវិធី គួរត្រូវបានសម្របសម្រួលដោយការខកខានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យមេធាវីការពារដាក់ជូនទឡ្ហីករណ៍។ ចំនុចនេះអាចធ្វើឲ្យកើតមានឡើងនូវការមិនមានតុល្យភាពនៅក្នុងការដាក់ទឡ្ហីករណ៍ជូន ហើយដែលផ្ទុយទៅនឹងសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការ ទទួលបានការជំនុំជម្រះទៅលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

16. ហេតុដូច្នេះ ការបដិសេធមិនឲ្យមេធាវីការពារក្តីដាក់អំណះអំណាងផ្នែកច្បាប់ទៅលើបញ្ហាដ៏សំខាន់នេះ អាចប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។ ហេតុដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ សូមលើកឡើងថា គួរអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេចូលរួមនៅក្នុងការជំនុំជម្រះទៅលើបញ្ហាដ៏សំខាន់នេះដែលជាចំនុចស្នូលចំពោះការចោទប្រកាន់ដែលត្រូវប្រឈម ហើយដែលនឹងកំណត់ភ្លាមៗពីប្រភេទនៃការចោទប្រកាន់ដែលបានព្រាងឡើងប្រឆាំងមកលើជនត្រូវចោទ។

៣.៣ សេដ្ឋកិច្ចតុលាការ និង សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ

[4] ទឡ្ហីករណ៍ដដែលនេះនឹងដាក់ជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។

សេដ្ឋកិច្ចតុលាការ

17. ទីមួយ មេធាវីការពារក្ដីរបស់ជនត្រូវចោទសូមលើកឡើងថា ដើម្បីហេតុផលសេដ្ឋកិច្ចតុលាការ ពួកខ្លួនត្រូវតែបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់អំណះអំណាងទាំងឡាយ នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះនៃដំណើរការនីតិវិធី ។ ប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំជម្រះមានគោលបំណងធ្វើសេចក្ដីសម្រេចទៅលើទស្សនៈនៃ JCE និងការអនុវត្ត JCE នៅចន្លោះអំឡុងពេលពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩ អង្គជំនុំជម្រះនេះត្រូវតែបានជូនដំណឹងនូវទឡ្ហីករណ៍ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ដើម្បីហេតុផលនេះ មេធាវីការពារក្ដីសន្និដ្ឋានថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអញ្ជើញអ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី ដើម្បីជួយដល់ការចេញសេចក្ដីសម្រេចមួយដែលប្រកបដោយព័ត៌មាន និងមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់។ បច្ចុប្បន្ននេះ ព្រះរាជអាជ្ញា ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី អាចចូលរួមក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល ដោយមិនរាប់បញ្ចូលនូវមេធាវីការពារក្ដីឡើយ។ ការមិនដាក់បញ្ចូលនូវអំណះអំណាងរបស់មេធាវីការពារក្ដីបែបនេះអាចផ្ដល់លទ្ធផលនៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះដែលមិនបានទទួលដំណឹងមួយផ្នែកណាមួយ និងបានធ្វើឱ្យមានកំហុស ប្រសិនបើសម្រាប់តែហេតុផលនីតិវិធីតែប៉ុណ្ណោះ។

ការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌: សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ

18. ទីពីរ ការបដិសេធមិនឱ្យជនត្រូវចោទដាក់អំណះអំណាងទៅលើបញ្ហានេះនឹងរារាំងដល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះទៅលើបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលមានការពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ចំពោះរឿងក្ដីរបស់ពួកគេ និងទៅលើបញ្ហាដែលត្រូវបានសម្រេចភ្លាមៗ។ ដូចដែលបានលើកឡើងពីមុនរួចមកហើយ ពុំមានសារណានៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស ណានឹងទទួលបានជោគជ័យទេ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទដាក់ជូននូវទស្សនៈផ្ទុយទៅនឹងសេចក្ដីសម្រេចដែលបានកំណត់ឡើងដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះរួចមកហើយនោះ។

19. ចំនុចនេះអាចបញ្ជាក់ន័យថា សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្ដីដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤(១)នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយត្រូវបានរំលោភបំពាន[5]។ មេធាវីការពារក្ដីនឹងបាត់បង់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយប្រសិទ្ធភាពទៅលើបញ្ហាដ៏សខាន់នេះ។

---

[5] បទប្បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងឬបព័ន្ធរបស់ អ.វ.ត.ក តាមរយៈមាត្រា ១៣ នៃ "កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្ដីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ" ដែលចែងថា "សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា

00234906

ការរំលោភសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍

20. លើសពីនេះទៅទៀត ជនត្រូវចោទមិនមែនត្រឹមតែត្រូវបានបដិសេធចំពោះសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីប៉ុណ្ណោះទេ ពួកគេក៏ពុំទទួលបាននូវការស្វែងរកភាពធូរស្រាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅដំណាក់កាលប្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះដែរ។ ដោយមានការជាប់ទាក់ទិនដូចមានលើកឡើងខាងលើ មេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទមិនបានចូលរួមពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការពិភាក្សាដេញដោលទេ ប្រហែលជានៅគ្រប់កម្រិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ។ សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់ទៅនឹងបញ្ហានេះក៏ប្រហែលជាត្រូវបានបដិសេធដូចគ្នានេះដែរ។

21. បន្ថែមលើនេះទៅទៀត ពុំមានភាគីណាទទួលរងនូវព្យសនកម្មណាមួយនោះទេ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទដាក់អំណះអំណាង តែជនត្រូវចោទអាចទទួលរងនូវព្យសនកម្មដោយសារការបដិសេធបែបនេះ។ បន្ថែមទៅលើអំណះអំណាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចតុលាការ ក៏ដូចជាការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ មេធាវីការពារក្តីស្នើថា ព្យសនកម្មនេះអាចបញ្ចុះបញ្ចូលឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះអនុញ្ញាតឲ្យជនត្រូវចោទដាក់អំណះអំណាងទៅលើបញ្ហានេះ។

22. ប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំជម្រះអនុញ្ញាតឲ្យមេធាវីការពារជនត្រូវចោទដាក់អំណះអំណាង មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើថា អំណះអំណាងនេះគួរតែធ្វើឡើងនៅក្នុងរង្វង់នៃពេលវេលាមួយដែលមិនបណ្តាលឲ្យមានការពន្យារពេលនៅក្នុងដំណើរនីតិវិធី ។

IV. សំណូមពរ

23. ប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចលើភាពអាចអនុវត្តបាននៃ JCE នៅពេលនេះ និង នៅដំណាក់កាលនៃដំណើរនីតិវិធីនៅក្នុងសំណុំរឿង ឌុច មេធាវីការពារក្តីជនត្រូវចោទស្នើសុំការអនុញ្ញាតដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើករណី ឌុច និងដាក់អំណះអំណាងលើបញ្ហានេះ ។

24. មេធាវីការពារក្តីស្នើដោយគោរពសុំដាក់អំណះអំណាងបែបនេះនៅពាក់កណ្តាលខែវិច្ឆិកា ដើម្បីកុំឲ្យមានការពន្យារពេលនៅក្នុងដំណើរនីតិវិធីដែលកំពុងតែបន្ត ។

១៤ និង មាត្រា ១៥ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និង នយោបាយ ឆ្នាំ១៩៦៦ ត្រូវតែគោរពនៅទូទាំងដំណើរជំនុំជម្រះសេចក្តី"។

00234907

D99/3/26

សូមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលយកសំណើរួមនេះដោយក្ដីគោរព។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៨

លោកមេធាវី ផាត់ ពៅស៊ាង

កញ្ញា Diana ELLIS QC

សហមេធាវីអ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ

លោក ស សូវាន

លោក Jacques VERGÈS

សហមេធាវីលោក ខៀវ សំផន

លោក សុន អរុណ

លោក Michiel PESTMAN

លោក Victor KOPPE

សហមេធាវីលោក នួន ជា